

Мирас®
Университеті

**6В01902- «Дефектолог-
мұғалім, арнайы педагог»
білім беру бағдарламасы
бойынша түсу
сынақтарының
бағдарламасы**

«Мирас» университеті

Педагогика және психология секторы

**Қабылдау сынақтарының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

6B01902- «Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог»
(ББ шифры) (ББ атауы)

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді

Хаттама № 2 « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Қабылдау сынақтарының бағдарламасы 6В01902- -Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог
ББ бағдарламасына кіретін оқу пәндерінің бағдарламалары негізінде жасалды.

Бағдарламаны: магистр, аға оқытушы Ешенкулова Э.Б. дайындады.

Сектор менеджері Ешенкулова Д.Б.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. *МЖМББС* - Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* – оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6B01902 - Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог БББ бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. "Мирас" университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы "ҒЖБМ-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
3. "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы "Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 бұйрығы;
4. "Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы "Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығы (өзгерістермен және толықтырулармен);
5. "Мирас" университетінің академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Түсу сынақтары тізімдемеге енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.
2. 6B01 білім беру саласы бойынша педагогикалық ғылымдар бойынша түсу сынақтары тестілеу түрінде өткізіледі.
3. Түсу сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатында келтірілген бағалау критерийлерін пайдалана отырып, білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағаланады.
4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6B01902 - Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1

- Әртүрлі бұзылыстары бар баланың психикалық даму заңдылықтарын анықтау дағдылары; бұзылыстары бар балалардың психикалық дамуына психологиялық әсер студің ең тиімді жолдары мен әдістерін психологиялық негіздей білу.

-Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды сараланған және интеграцияланған оқыту тұжырымдамасын қалыптастыру; даму бұзылыстарының негізгі жіктемелерін білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың даму ерекшеліктерін

білу; арнайы педагогика мен психологияның негізгі категориялық аппаратын қолдана білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен қарым-қатынасты қалыптастыру дағдылары.

КК-2

-Инклюзивті білім берудің тұжырымдамалық негіздерін білу; бастауыш сыныптарда түзету-педагогикалық қызметті жүзеге асыру дағдыларын меңгеру; инклюзивті білім берудің негізгі категориялық аппаратын пайдалана білу; білім алушыларды ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып оқыту, тәрбиелеу және дамыту тәсілдерін меңгеру.

-Инклюзивті білім берудегі тьюторлықтың негізгі сипаттамаларын білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру дағдыларын меңгеру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру процесінде білім беру интеграциясының нысанын таңдауды жүзеге асыру мүмкіндігі; арнайы және интеграцияланған білім беру субъектілерін психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу сапасын арттыру тетігі ретінде кәсіби құзыреттіліктерді игеру.

КК-3

Жалпы білім беретін (интеграцияланған) сынып жағдайында оқытудың әлеуметтік-білім беру интеграциясының модельдері туралы түсінік қалыптастыру; қосымша білім беру жүйесінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды дамыту мен түзетудің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу.

- Ақыл-ойы бұзылған балаларды оқыту мен тәрбиелеу процесінде түзетудің тиімді құралы ретінде ойын мен көркем өнер түрлерін пайдаланудың мақсатын, міндеттерін, мазмұны мен әдістемесін түсінуді қалыптастыру.

КК-4

-Нормативтік-құқықтық, ұйымдастырушылық-педагогикалық, құндылық аспектілерінде инклюзивті білім беру моделін жобалау бойынша құзыреттерді қалыптастыру; бейімделген білім беру бағдарламаларын жобалау дағдыларын қалыптастыру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыру дағдыларын меңгеру.

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тексерудің және түзете оқытудың логопедиялық технологиялары саласында кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру; логопедияның дидактикалық құралдарын іріктеу дағдыларын меңгеру.

КК-5

- Ақыл-есі кем балаларға арналған білім беру мекемелерінде оқытудың нысандары мен әдістерін білу; зияткерлік кемістігі бар балаларды оқыту және тәрбиелеу.

- Негізгі жалпы білім беру бағдарламаларын игеруде, дамытуда және әлеуметтік бейімделуде қиындықтарға тап болған балалар мен білім алушылардың денсаулығында кемістігі бар адамдарды қолдау бойынша жұмыс саласындағы білім беру процесінің субъектілерін психологиялық ағарту жөніндегі қызметтің ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастыру.

5. Қабылдау сынақтары бағдарламасының мазмұны

Денсаулық: норма және бұзылыстар.

Денсаулық және ауру туралы түсінік. Физикалық және психикалық дамудың бұзылуы. Дарвиннің эволюция туралы ілімі. И. П. Павловтың I және II сигналдық жүйелер туралы ілімі. Жүйке жүйесі: орталық және перифериялық. Ми: құрылымы мен қызметі. Физикалық және ақыл-ой еңбегінің гигиенасы. Еңбек және демалыс режимі. Арман, оның мағынасы. Темекі шегудің, алкогольді ішімдіктер мен есірткі заттарының

жүйке жүйесіне зиянды әсері. Балалар мен жасөспірімдер денесінің даму ерекшеліктері. Анализаторлар, олардың адам өміріндегі рөлі. Генетика-организмдердің тұқым қуалаушылығы мен өзгергіштігі туралы ғылым. Мутациялар, олардың себептері.

Сөйлеудің анатомиялық-физиологиялық механизмдері

Сөйлеу аппаратының құрылымы. Сөйлеу және тіл. Артикуляция органдарының профилі. Балалардағы сөйлеу бұзылыстарының себептері. Өңеш пен тыныс алу жүйесінің физиологиясы. Дауыс сымдары. Артикуляциялық аппарат пен орталық жүйке жүйесінің өзара әрекеттесуі.

Психикалық дамуы тежелген балалар

ПДТ себептері, биологиялық факторлар. Элеуметтік факторлар. Сөйлеу тілі статусы. Эмоционалды сала. Психикалық дамудың кешігуін түзету. Танымдық процестер. Церебральды-органикалық шығу тегі. Тәуекел факторлары. Диагностика әдістері. Алдын алу шаралары.

Дефектолог мұғалімнің кәсіби мінез-құлқының нормалары мен принциптері.

Этикалық кодекс. Дефектологтың педагогикалық қызметінің этикалық негіздері. Педагог-дефектологтың кәсіби қызметі. Дефектолог мұғалімнің бейнесі. Дефектолог мұғалімнің имиджін қалыптастыру шарттары. Ұйымдардағы білім беру қатынастарына қатысушылардың өзара әрекеттесу процесінде туындайтын коммуникативтік кедергілерді еңсеру жолдары. Дефектолог мұғалімнің тілдік (ауызша) және вербалды емес коммуникативті мәдениеті.

Педагогикалық қарым-қатынас стильдері.

Педагогикалық қарым-қатынастың негізгі стильдерінің түсінігі мен сипаттамасы. Педагогикалық қарым-қатынастың өнімді және өнімсіз стильдері. Кәсіби этика мен коммуникативті мәдениет принциптеріне сәйкестік тұрғысынан коммуникативті мінез-құлықты талдау. Білім беру ұйымдарындағы жанжалдардың алдын алу және реттеу мүмкіндіктерін атаңыз және негіздеңіз. Кәсіби қызметтің құқықтық және этикалық нормаларына сәйкес педагогикалық процесс субъектілерімен жанжалсыз қарым-қатынас жасауға бағытталған міндеттерді шешу.

Сенсорлық тәрбие және зейінді дамыту

Көрнекі қабылдау мен зейінді дамыту. Есту зейінін дамыту. Есту қабілеті мен фонематикалық есту қабілетінің дамуы. Тактильді-моторлы қабылдауды дамыту. Дәм сезімталдығын дамыту. Сөйлеу (фонематикалық) есту. Музыкалық есту. Баланы сенсорлық тәрбиелеу әдістері. Дидактикалық ойындар.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Власова З.А., Биология. Для поступающих в вузы и подготовки к ЕНТ. - М., АСТ - Пресс, 2015.
2. Богданова Т.Л., Солодова Е.А. Биология. Справочник для старшеклассников и поступающих в вузы. Полный курс подготовки к выпускным экзаменам. - М., АСТ - Пресс, 2015.
3. Лебединский В.В. Нарушения психического развития в детском возрасте: Учебн. пособие для студ. психол. фак. высш. учебн. заведений. - М.: Академия, 2018.
4. Мастюкова Е.М., Московкина А.Г. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии. - М., 2018

Қосымша әдебиеттер:

1 Староверова М.С., Захарова А.В., Ковалев Е.В. Инклюзивное образование. Настольная книга педагога, работающего с детьми с ОВЗ: Учебн.-метод. пособие. – М.: ВЛАДОС, 2017.

2. Ребенок: Раннее выявление отклонений в развитии речи и их преодоление / Под ред. Ю.Ф. Гаркуши. – М., 2019

3. Кругликов, В. Н. Интерактивные образовательные технологии : учебник и практикум для вузов / В. Н. Кругликов, М. В. Оленникова. – 3-е изд., испр. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2022. – 355 с. – (Высшее образование). – ISBN 978-5-534-15331-6. – Текст : электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. – URL: <https://urait.ru/bcode/488475>

5. <http://defectolog.ru/> – Образовательный сайт «Дефектология» (контент – научно-популярные материалы о возрастных нормах развития ребёнка от рождения до семи лет; рекомендации дефектолога, логопеда, психолога)

6. Дрозд, К. В. Проектирование образовательной среды : учебное пособие для вузов / К. В. Дрозд, И. В. Плаксина. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2022. – 437 с.

6. Қабылдау сынақтарын бағалау критерийлері

Қабылдау сынақтарын тапсыру кезінде дәстүрлі бағалау шкаласына ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі қолданылады:

Бағалау бойынша әріптік жүйе	Сандық балама ұпайы	Ұпайлар (% мазмұны)	Дәстүрлі бағалау жүйесі бойынша
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	жақсы
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	қанағаттанарлық
D	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	